

І.В. Янчева, доц. (ХДУХТ, Харків)

В.В. Янчев, ст. викл. (ХДУХТ, Харків)

ПОДАТОК НА ПРИБУТОК: РЕФОРМА ВІТЧИЗНЯНОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Розвиток вітчизняної економіки проходить відповідно до суттєвих перетворень в фінансовій, бюджетній, податковій та інших системах господарювання. Європейський вектор реформування економічної політики держави є основною передумовою забезпечення стабільності податкової системи країни. Будучи чинником і регулятором впливу держави на вітчизняну економіку, особливого значення набув податок на прибуток у стимулюванні цих процесів.

На даний час норми Податкового кодексу України щодо регламентування правил оподаткування прибутку підприємств розвинуто й викладено в новій редакції згідно з реформами в контексті ухвалення Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів України щодо податкової реформи» № 71-VIII від 28.12.2014 р. Нові правила стосуються, передусім, податку на прибуток, згідно з якими запроваджено кардинальні зміни в частині методики розрахунку податку на прибуток, авансових внесків із податку на прибуток.

Щодо ставки податку на прибуток, вона загалом залишилась без змін (18%), проте новий порядок стосується суб'єктів ІТ-індустрії, для яких скасовано ставку 5%, і суб'єктів з пріоритетних галузей економіки, позбавлених пільгової ставки. Нульова ставка діятиме до 2016 р. для суб'єктів, які знаходяться на «податкових канікулах». Відповідно до прийнятого Закону більшість пільг з податку на прибуток скасовано – звільнені від оподаткування підприємства і організації, засновані громадськими організаціями інвалідів й бюджетні установи та громадські об'єднання, політичні партії, релігійні, благодійні організації, пенсійні фонди, якщо вони внесені до Реєстру неприбуткових установ та організацій.

Згідно з податковою реформою змінюється роль бухгалтерського обліку в провадженні податкової політики – у правилах розрахунку податку на прибуток зафіксовано його обчислення на підставі бухгалтерського фінрезультату (за П(С)БО чи МСФЗ), відкоригованого на різниці, передбачені ПКУ (амортизаційні різниці, різниці, які виникають при формуванні резервів (забезпечень), різниці, які виникають під час здійснення фінансових операцій).

Законодавці не торкнулися змінами правил звітування платників податку на прибуток, проте визначили новий строк їх звітування –

річну Податкову декларацію з податок на прибуток (Декларація) і розрахунок щомісячних авансових платежів треба подавати до 1 червня наступного за звітним року. Ці зміни не стосуються звітування за 2014 р., для якого зберігаються старі правила (не пізніше 2 березня 2015 р.). Платники, які звітували за I квартал, півріччя, 9 місяців поточного 2014 р., Декларацію мають подати упродовж 40 днів, наступних за останнім днем звітного року (не пізніше 9 лютого 2015 р.), тобто за старими правилами. Без змін залишили визначення строку перерахування податкового зобов'язання, зазначену в Декларації, – протягом 10 календарних днів, наступних за останнім днем граничного строку подання Декларації. Примітно, що платники податку на прибуток за результатами діяльності в 2015 р. звільнені від штрафів за порушення порядку обчислення податку, повноти його сплати і правильності заповнення Декларації.

За старою схемою здійснюватимуться щомісячні авансові платежі за податком на прибуток у січні–грудні 2015 р. та січні–травні 2016 р. Починаючи з 1 червня 2016 р. змінюються суб'єкти, що мають здійснювати авансові платежі, зокрема від сплати звільняються суб'єкти з рівнем доходів за останній річний звітний податковий період у розмірі 20 млн. грн, що вдвічі більше за попередньо встановлений, до групи неплатників додано інститути спільного інвестування. Старі правила розповсюджуються на виробників сільгосппродукції, неприбуткові та новостворені підприємства, які звільняються від сплати щомісячних авансових платежів. Для платників авансових внесків – букмекерів і суб'єктів, що отримують дохід від азартних ігор – встановлюють особливі умови.

З 1 червня 2016 р. податок на прибуток як база розрахунку щомісячних авансових платежів зменшується на суму сплачених дивідендів, раніше не врахованих в зменшення податкового зобов'язання. Період сплати авансових платежів встановлюється з червня поточного року по травень наступного включно.

Згідно з ухваленими змінами втратила чинність норма, за якою платник авансів, який за підсумками I кварталу не отримав прибуток/отримав збиток, має право подати за цей період Декларацію і звітність й у подальшому не здійснювати авансові платежі, щоквартально звітуючи до кінця року. Платник може скористатися старою нормою лише в 2015 р.

Таким чином, реформування податкової політики в частині регулювання податку на прибуток передбачає отримання позитивних результатів, що дозволить оптимізувати діяльність підприємств й сприяти їх участі в забезпеченні розвитку економіки країни, що відповідає її новому орієнтиру.